

80- Truyện Về Tên Trộm

Một thuở nọ, Đức Phật ngự trong giảng đường Trùng các, thuộc nước Tỳ-xá-ly.

Bấy giờ, trong thành có một kẻ ngu, tâm thường ưa thích sống bằng nghề trộm cắp, dân địa phương ai cũng biết. Một hôm, nghe trong phòng chư Tăng có một cái lọ quý bằng đồng, kẻ ngu định đánh cắp chiếc lọ ấy. Kẻ ngu theo những người đi đường để vào tăng phòng định lấy cái lọ, nhưng cuối cùng không lấy được. Tên trộm nghe các thầy Tỳ-kheo giảng về một bài kệ bốn câu, ý nói: Cái chớp mắt của chư Thiên rất chậm, còn nháy mắt của người đời thì nhanh. Tên cướp nghe kệ và ghi nhận trong lòng rồi ra về.

Sau đó, có một người đi buôn từ xứ khác tới, mang theo một hạt châu Ma-ni rất giá trị để dâng lên nhà vua. Vua được hạt châu, liền sai người treo lên đỉnh tháp để cúng dường.

Lúc ấy tên trộm biết rằng vua đã treo bảo châu trên đỉnh tháp nên âm thầm để bụng, sau đó, liền đến trộm lấy rồi trốn biệt dạng.

Khi vua nghe hạt châu bị mất, trong lòng tức giận, liền thông báo khắp trong nước:

–Ai bắt được kẻ cắp, mật báo cho vua, sẽ được trọng thưởng.

Qua một thời gian, không ai dám đáp ứng lời kêu gọi của vua. Vua tức giận sai người đi tìm, cũng chẳng kết quả.

Lúc ấy có một vị quan mưu trí tâu vua:

–Hiện nay, trong kinh thành của đại vương, nhân dân đều giàu có thịnh vượng, rất ít kẻ trộm cắp, chỉ còn một người sống bằng nghề trộm cắp mà cả nước đều biết tiếng, hạt châu này chắc chắn do hắn lấy. Nhưng nếu bắt hắn trốn lại rồi tra khảo đánh đập, chắc chắn hắn không thú nhận. Nay đại vương phải bày mưu tính kế, mới biết được kẻ kia có lấy hay không.

Vua hỏi vị quan này rằng:

–Nên lập kế gì?

Vị quan đáp:

–Đại vương hãy âm thầm sai người đi mời tên trộm đến cùng ngồi ăn thịt uống rượu. Khi hắn thật say, đại vương cho xe chở về trước điện, dừng cho hắn hay biết gì cả. Trang nghiêm điện đường và các kỹ nữ cực kỳ xinh đẹp, tấu trỗi âm nhạc làm cho hắn thích thú. Lúc ấy tên trộm tất phải bàng hoàng ngơ ngác, nhân đó đại vương bảo các kỹ nữ: “Vì lúc còn ở Diêm-phù-đề, ông đã lấy cắp hạt châu trên đỉnh tháp, nên nay được sinh lên tầng trời Đao-lợi. Các kỹ nữ chúng tôi đang trỗi nhạc hầu hạ ông đây, mà thật ông có lấy hạt châu không?”

Vua y kế ấy thi hành. Bấy giờ, tên trộm trong cơn say, nửa muốn nói thật, nhưng còn sợ đây không phải cõi trời, nửa chẳng muốn nói mà các cô gái bắt ép phải nói. Khi đó, tên trộm bỗng nhớ lại lúc trước ta có nghe Sa-môn giảng: “Cái chớp mắt của chư Thiên rất chậm, còn của người đời rất nhanh, mà giờ đây cái nháy mắt của các kỹ nữ rất nhanh chẳng phải là cõi trời rồi. Tên trộm chỉ cúi đầu không chịu nói. Chẳng bao lâu hắn tỉnh rượu, quan cũng không hỏi tội, tên trộm được thoát chết.

Lúc ấy vị quan mưu trí kia tâu vua:

–Xin đại vương thay đổi mưu kế để buộc tên trộm nhận tội.

Vua hỏi:

–Ta phải lập kế gì?

Vị Đại thần đáp:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Đại vương hãy giả cách thân thiện, gọi kẻ cắp lại và ban cho hắn chức Đại thần. Tất cả kho tàng, đại vương âm thầm tính đếm số lượng rồi giao cho hắn giữ. Sau đó đại vương dùng lời lẽ nhẹ nhàng nói với hắn ta: “Nay chưa có người nào thân thiết như ngươi, hãy giữ gìn kho tàng, đừng để thất thoát vật gì.” Kẻ cắp nghe rồi, chắc chắn sẽ vui mừng. Nhân đó đại vương từ từ hỏi: “Trước kia ta có treo hạt châu Ma-ni trên đỉnh tháp, ngươi có biết không?”

Lúc ấy kẻ cắp sẽ thú thật. Tại sao biết được? Là vì nay hắn đã được đại vương quý trọng và đem tất cả tài sản, tin tưởng ủy thác cho hắn. Chắc chắn là hắn sẽ thú nhận tội lỗi với đại vương.

Vua Ba-tư-nặc theo lời vị quan, sắp đặt kế hoạch thi hành. Quả đúng như lời vị quan nói. Kẻ cắp đã thú thật với vua:

–Chính bề tôi này đã lấy cắp hạt châu và vì sợ nên chẳng dám ra mặt.

Vua lại hỏi:

–Trước kia người say rượu tại cung điện của ta, các kỹ nữ có gạn hỏi, cho rằng người đang ở tại cõi trời, tại sao người không nhận tội?

Kẻ cắp đáp:

–Ngày xưa, tôi có vào tăng phòng và được nghe các Tỳ-kheo giảng về một bài kệ bốn câu ý nói: “Cái chớp mắt của chư Thiên thì rất chậm, còn chớp mắt của người đời thì nhanh lắm.” Lúc ấy tôi nhớ lại, nên biết rằng đó chẳng phải cõi trời, do đó tôi không thú tội.

Sau đó kẻ trộm đã trả lại hạt châu cho vua. Vua Ba-tư-nặc được trả lại hạt châu, rất đổi vui mừng và không hỏi tội vị đại thần trộm cắp.

Lúc ấy vị đại thần trộm cắp thoát chết, liền tâu vua:

–Xin đại vương tha tội và cho phép tôi xuất gia.

Vua hỏi:

–Ngày nay, người rất được tôn trọng, giàu sang sung sướng. Vì lẽ gì lại muốn xuất gia?

Vị đại thần trộm cắp đáp:

–Tôi nhờ nghe Sa-môn giảng nói bài kệ bốn câu mà được thoát chết. Chỉ nhờ nghe kệ mà được thoát nạn huống chi được học rộng nghe nhiều, đọc tụng tu tập, y như pháp tu hành, chắc chắn phải được nhiều lợi ích. Vì thế nên tôi muốn xuất gia.

Vua nghe xong liền chấp nhận cho vị đại thần trộm cắp xuất gia.

Khi được xuất gia, người ấy siêng năng tu tập, chẳng bao lâu chứng quả A-la-hán, đầy đủ ba Minh, sáu phép Thần thông, tám pháp Giải thoát; được trời, người tôn kính.

Lúc ấy các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều vui mừng thực hành.

